

ikke sige Andet, end at, hvor stærkt beskæftiget jeg end var, og hvor lidet mine Kræfter end tillode mig at røgte det besværlige Kald, der var lagt paa mig, vilde jeg dog have anlagt mig selv for den allerstørste Skjodesløshed, dersom jeg ikke grundigt havde undersøgt, om de Momenter, hvorpaa man havde grundet Forholdet mellem de forskjellige Landdistricters Skattebidrag, viste nogenlunde rigtige Resultater, og dersom man ikke af det, som man kunde regne sig til, kunde komme til det Resultat, at Theorien her, langt fra at være tomt Hjernespid, langt fra at være subtile Tanker, som man skulde ønske aldrig vare traadte i Virksomhed, tværtimod virkelig støttede sig til Erfaringen. Det er meget let løseligt at kritisere; det er meget let af en Masse statistisk Materiale at udbringe en Mængde Ting, som i og for sig kunne være meget sande og meget vel begrundede, men som dog aldeles ikke derfor omstøde Hovedreglens Rigtighed og aldeles ikke kunne godtgjøre, at de Momenter, som man er gaaet ud fra, og det System, som man har villet gennemføre, i det Hele ere urigtige.

Spørger man mig nu, hvorfor jeg, skjøndt jeg erkjender, at Contingentsystemet, saaledes som det er blevet anlagt, ikke aldeles svarer til de Nødværdsforbringer, som man vil kunne stille, selv med de Rettelser, som det har faaet i det foreliggende Arbejde, og med de Rettelser, som der endnu kan gøres deri — thi ligesaa vel som det ærede Medlem, der talte til Forsvar for Procentsystemet (Passner), yttrede, at man, hvis man ikke fandt Sammensætningen af hans Overligningscommission rigtig, kunde foreslaa en anden, som han da muligt villig vilde gaae ind, ligesaa vel troer ogsaa jeg at kunne sige, at der under Debatten over Contingentsystemets Gjennemførelse muligt vil kunne vise sig enkelte Punkter, hvor der, især hvis Forslag dertil kommer fra den ærede Minister, vil kunne foretages Rettelser og Modificationer, som i høi Grad ville kunne gjøre vort Forslag end mere skiftet til at opnaae sin Hensigt, — spørger man mig altsaa, hvorfor jeg dog foretrækker Contingentsystemet for Procentsystemet, saa vil jeg dertil korteligt svare: For det Første, fordi man ikke kjender Procentsystemets Virkning her i Landet, og fordi jeg

holder mig fuldkomment overbevist om, at de samme Uligheder, som man nu erklærer ville være Følgen af Contingentsystemets Indførelse, ikke ville udeblive ved Procentsystemet. Det staaer klart for mig, og jeg føler mig fuldkomment forvisset om, at der vil opstaae ligesaamange Uligheder ved Procentsystemet, som der muligvis ville kunne pilles ud af det foreliggende Arbejde over Skatteloven af 1864. Det ærede Medlem, der sidst havde Ordet (Jessen), omtalte, at det ikke kunde være dem, der ere paa fast Gage, og hvis Indtægter man nøjagtigt kan beregne, ligegyldigt, om de i en Commune komme til at svare 10 pCt. istedetfor 3 pCt., og han fremhævede dette ligeoverfor den Betragtning, at det ikke gjorde saa Meget, at der udrededes en høi Procent, naar man saa blot ikke brød sig om, at Skatteindtægten til Gjengæld blev sat lavt, og ikke tog Hensyn til, hvor Meget eller hvor Lidt der kom frem af den virkelige Indtægt. Men kan det da være dem, der staae paa fast Gage, ligegyldigt, naar de f. Ex. have 2000 Rd. i Indtægt, da at blive belastede med 1 pCt. heraf, medens den største Deel af deres Medborgere, som ligeledes skulde have opgivet en Indtægt af 2000 Rd., kun har angivet 1,200 Rd., 1,400 Rd. eller 1,500 Rd., og altsaa kun svarer 1 pCt. af dette meget mindre Beløb? Og det vil blive Tilfældet. Det er en Naivitet at troe, at man kan faae Folk til at angive deres Indtægter rigtigt. Der kan jo vel være Enkelte, der ville gjøre det; det nægter jeg ikke; men de Fleste ville være uwillige dertil. Og medens nu i Contingentsystemet, hvad jeg allerede bemærkede under forrige Behandling, Alle og Enhver, som skulle bidrage til Tilveiebringelsen af det bestemte Contingents Størrelse, ere interesserede i, at Ingen forfølger, hvad han har i virkelig Indtægt, eller sætter det Beløb for lavt, som han angiver som sin virkelige Indtægt, ville jo derimod under Procentsystemet Alle og Enhver være interesserede i saameget som muligt at forfølge, hvad deres virkelige Indtægt er; thi A lider efter dette System ingen Skade ved, at B, C og D ikke angive deres Indtægter rigtigt; han kommer dog kun til at svare 1 pCt. af sin Indtægt og kan altsaa berolige sig med at sige: „Ja, vilde jeg have gjort det Samme